

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 2Tos/74/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5620010030
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marcela Malatká
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5620010030.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marcely Malatkej a sudcov Mgr. Anny Mihálikovej a JUDr. Adriany Gallovej, na neverejnom zasadnutí konanom 30. novembra 2021 prejednal sťažnosť O. T. podanú proti uzneseniu Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp.zn. 3Nt/3/2020 z 28. júna 2021 a takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp.zn. 3Nt/3/2020 zo dňa 28.6.2021.

Podľa § 299 ods. 1 Tr. por., § 83 ods. 1 písm. g) Tr. zák. súd u k l a d á O. T., nar. X.XX.XXXX v A. E., trvale bytom A. I. XX, okres A. E., ochranné opatrenie - zhabanie vecí:

1. Telovka, nezistený autor a rok vzniku diela, olejomalba, rám rozmer 120x104 cm, plátno rozmer 86x74,
2. Príbehy fajansy 1, nezistený autor a rok vzniku diela, premalba tušom a akrylom, rám rozmer 63x60 cm, plátno rozmer 42x44 cm,
3. Príbehy fajansy 2, nezistený autor a rok vzniku diela, premalba tušom, rám rozmer 63x60 cm, plátno rozmer 42x44 cm,
4. Príbehy fajansy 3, nezistený autor a rok vzniku diela, premalba tušom a akrylom, rám rozmer 63x60 cm, plátno rozmer 42x44 cm,
5. Príbehy fajansy 6, nezistený autor a rok vzniku diela, premalba tušom a akrylom, rám rozmer 63x60 cm, plátno rozmer 42x44 cm,
6. Príbehy fajansy 8, nezistený autor a rok vzniku diela, premalba tušom a akrylom, rám rozmer 63x60 cm, plátno rozmer 42x44 cm,
7. Príbehy fajansy 9, nezistený autor a rok vzniku diela, premalba tušom, rám rozmer 63x60 cm, plátno rozmer 42x44 cm,
8. Príbehy fajansy 11, nezistený autor a rok vzniku diela, premalba tušom, rám rozmer 63x60 cm, plátno rozmer 42x44 cm,
9. Príbehy fajansy 12, nezistený autor a rok vzniku diela, premalba tušom a akrylom, rám rozmer 63x60 cm, plátno rozmer 42x44 cm,
10. Príbehy fajansy 13, nezistený autor a rok vzniku diela, premalba tušom a akrylom, rám rozmer 63x60 cm, plátno rozmer 42x44 cm.

odôvodnenie:

Okresný súd Liptovský Mikuláš, uznesením sp.zn. 3Nt/3/2020 zo dňa 28.6.2021 podľa § 83 ods. 1 písm. g) Tr. zák. uložil zhabanie vecí patriacich O. T., nar. X.XX.XXXX v A. E., trvale bytom A. I. XX, okres A. E., a to:

- 1. Telovka, nezistený autor a rok vzniku diela, olejomalba, rám rozmer 120x104 cm, plátno rozmer 86x74 cm,

- 2. Príbehy fajansy 1, nezistený autor a rok vzniku diela, premaľba tušom a akrylom, rám rozmer 63x60 cm, plátno rozmer 42x44 cm,
- 3. Príbehy fajansy 2, nezistený autor a rok vzniku diela, premaľba tušom, rám rozmer 63x60cm, plátno rozmer 42x44 cm,
- 4. Príbehy fajansy 3, nezistený autor a rok vzniku diela, premaľba tušom a akrylom, rám rozmer 63x60 cm, plátno rozmer 42x40 cm,
- 5. Príbehy fajansy 6, nezistený autor a rok vzniku diela, premaľba tušom a akrylom, rám rozmer 63x60 cm, plátno rozmer 42x44 cm,
- 6. Príbehy fajansy 8, nezistený autor a rok vzniku diela, premaľba tušom a akrylom, rám rozmer 63x60 cm, plátno rozmer 42x44 cm,
- 7. Príbehy fajansy 9, nezistený autor a rok vzniku diela, premaľba tušom, rám rozmer 63x60 cm, plátno rozmer 42x44 cm,
- 8. Príbehy fajansy 11, nezistený autor a rok vzniku diela, premaľba tušom, rám rozmer 63x60 cm, plátno rozmer 42x44 cm,
- 9. Príbehy fajansy 12, nezistený autor a rok vzniku diela, premaľba tušom a akrylom, rám rozmer 63x60 cm, plátno rozmer 42x44 cm,
- 10. Príbehy fajansy 13, nezistený autor a rok vzniku diela, premaľba tušom a akrylom, rám rozmer 63x60 cm, plátno rozmer 42x44 cm.

Svoje rozhodnutie okresný súd zdôvodnil v podstate nasledovne:

Okresný súd o zhabaní vecí uvedených vo výroku rozhodnutia konal a rozhodol na základe návrhu prokurátora.

Uznesením povereného príslušníka PZ, OR PZ, OO PZ Liptovský Mikuláš, ČVS: ORP-339/OO-LM-2018 zo dňa 7.6.2018 bolo začaté trestné stíhanie pre prečin falšovanie predmetov kultúrnej hodnoty podľa § 249a ods. 1 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že:

doposiaľ nezistený páchatel' v presne nezistenom čase a na nezistenom mieste vyrobil falzifikáty 18 kusov umeleckých diel maliara Rudolfa Filu s názvami Informel 2, Záhrada Paralelná akcia, Roman school, Telovka, Dialóg o Filovi 1.2012, Dialóg o Filovi 2.2012, Dialóg 3.2012, Príbehy fajansy 1, Príbehy fajansy 2, Príbehy fajansy 3, Príbehy fajansy 6, príbehy fajansy 8, Príbehy fajansy 9, Príbehy fajansy 10, Príbehy fajansy 11, Príbehy fajansy 12, Príbehy fajansy 13, ktoré sú predmetmi kultúrnej hodnoty. Uvedené diela boli v dobe od 10.4.2018 vystavené v Galérii Kolomana Sokola na Námestí osloboditeľov č. 61/1 v Liptovskom Mikuláši, kde boli dňa 7.6.2018 zaistené.

V rámci realizovaného skráteného vyšetrovania bolo zistené, že časť zo zaistených diel, a to konkrétne Telovka, Príbehy fajansy 1, Príbehy fajansy 2, Príbehy fajansy 3, Príbehy fajansy 6, Príbehy fajansy 8, Príbehy fajansy 9, Príbehy fajansy 11, Príbehy fajansy 12, Príbehy fajansy 13 sú falzifikáty, ktoré nenamaľoval maliar Rudolf Fila. Uvedené vyplynulo zo záverov znaleckého posudku znalca z odboru umelecké diela, odvetvie pravosť umeleckých diel Mgr. Martina Šugára, PhD., znalkyne z odboru písomznalectvo, odvetvie ručné písmo (identifikácia pisateľa) PaedDr. Eriky Strakovej, podporne z odborného stanoviska Slovenskej národnej galérie zo dňa 31.7.2018 a z výpovede svedka R. M., ktorý je synom nebohého akademického maliara Rudolfa Filu.

Vlastníkom týchto falzifikátov obrazov je O. T., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom A. I. XX, okres A. E., ktorý v rámci svojej výpovede ozrejmil, akým spôsobom a za akých okolností obrazy nadobudol.

Poverený príslušník OR PZ, OO PZ Liptovský Mikuláš uznesením, ČVS: ORP-339/OO-LM-2018 zo dňa 27.11.2019 podľa § 228 ods. 1 Tr. por. trestné stíhanie pre prečin falšovania predmetov kultúrnej hodnoty podľa § 249a ods. 1 Tr. zák., ktorého sa dopustil neznámy páchatel' tým, že v presne nezistenom čase a na nezistenom mieste vyrobil falzifikáty 10 kusov umeleckých diel maliara Rudolfa Filu s názvom Telovka, Príbehy fajansy 1, Príbehy fajansy 2, Príbehy fajansy 3, Príbehy fajansy 6, Príbehy fajansy 8, Príbehy fajansy 9, Príbehy fajansy 11, Príbehy fajansy 12 a Príbehy fajansy 13, ktoré sú predmety kultúrnej hodnoty a uvedené diela boli v dobe od 10.4.2018 vystavené v Galérii Kolomana Sokola na Námestí osloboditeľov č. 61/1 v Liptovskom Mikuláši, kde boli dňa 7.6.2018 zaistené, prerušil, nakoľko sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie proti určitej osobe.

Okresný súd dospel k záveru, že sú splnené zákonné podmienky pre zhabanie vecí špecifikovaných v návrhu prokurátora podľa § 83 ods. 1 písm. g) Tr. zák., a to konkrétne falzifikátov umeleckých diel maliara Rudolfa Filu. Podľa tohto zákonného ustanovenia, ak nebol uložený trest prepadnutia veci uvedenej v §

60 ods. 1, súd uloží zhabanie vecí, ak to vyžaduje bezpečnosť ľudí alebo majetku, prípadne iný obdobný verejný záujem.

Jedná sa o veci použité na spáchanie trestného činu falšovania predmetov kultúrnej hodnoty podľa § 249a ods. 1 Tr. zák. Objektom tohto trestného činu je kultúrne dedičstvo národa. Ustanovením § 249a ods. 1 Tr. zák. sa poskytuje ochrana pred falšovaním predmetov kultúrnej hodnoty. Predmetom kultúrnej hodnoty je pôvodný hmotný alebo duchovný doklad, ktorý má schopnosť priamo alebo sprostredkovaním vypovedať o vývoji spoločnosti a má trvalý vedecký, historický, kultúrny alebo umelecký význam. Skutočnosť, že sa jedná o falzifikáty umeleckých diel maliara Rudolfa Filu vyplýva predovšetkým zo záverov znaleckého posudku Mgr. Martina Šugára, PhD., znalca z odboru umelecké diela, umenie výtvarné, pravosť umeleckých diel č. 3/2019 zo dňa 28.2.2019, zo záverov znaleckého posudku PhDr. PaedDr. Eriky Strakovej, znalkyne z odboru písmaoznactvo, odvetvie ručné písmo (identifikácia pisateľa) č. 48/2019 zo dňa 6.10.2019, podporne z obsahu odborného stanoviska Slovenskej národnej galérie zo dňa 31.7.2018 a výpovede svedka R. M., ktorý je synom nebohého Rudolfa Filu. Zúčastnená osoba O. T. ako vlastník týchto vecí spochybňuje závery znalcov, najmä znalca z odboru pravosti umeleckých diel Mgr. Martina Šugára, PhD. Závery odborne spôsobilej osoby je vždy možné konfrontovať s názormi iných relevantných odborníkov, pričom v tomto smere bolo zúčastnenej osobe O. T. umožnené predložiť relevantný dôkaz (znalecký posudok) na verejnom zasadnutí dňa 1.7.2020, ktorú možnosť O. T. do dňa rozhodovania súdu nevyužil. Ohľadne ďalších vykonaných dôkazov treba podotknúť, že nimi neboli spochybnené závery odborníkov, či už znalcov alebo odborníkov Slovenskej národnej galérie, na podklade ktorých bol učinенý záver, že v prípade umeleckých diel Rudolfa Filu sa jedná o falzifikáty. Z potvrdenia Liptovskej galérie P.M.Bohúňa Liptovský Mikuláš vyplýva, že od zúčastnenej osoby O. T. im boli v období od 15.2.2018 do 31.12.2018 zapožičané (údajne) diela autora Rudolfa Filu, v priloženom rukou písanom zozname, ktorý Slovenská národná galéria označila za neprofesionálny, dokonca nekorešponujú rozmery obrazu „Telovka“ (plátno 86x74), v zmluve predloženej aukčnou spoločnosťou Darte je uvedený opäť iný rozmer obrazu „Telovka“ (90x75), čo tiež vyvoláva nezrovnalosti a pochybnosti. O skutočnosti, že aukčná spoločnosť si neoveruje pravosť umeleckých diel, ktoré draží, svedčí poznámka v bode 7 Zmluvy o sprostredkovaní predaja vecí a prevzaté diela do aukcie, ktorá stanovuje, že do 30 dní môže vydražiteľ dielo vrátiť, ak by išlo o falzifikát. Z vyjadrenia Galérie u anjela, Kežmarok síce vyplýva, že diela v katalógu z výstavy v Liptovskom Mikuláši boli zakúpené v ich galérii, avšak podľa potvrdenia ide o diela s názvami „Kamufľáž krajiny I., II., III/2, Roman School, Pocta Klimtovi, Paralelná akcia, Interpretácie“, z ktorých ani jedno nebolo predmetom návrhu na zhabanie vecí v tomto konaní.

Vykonaným dokazovaním bolo bez pochybností preukázané, že vlastníkom zaistených vecí je O. T., ktorý má v tomto konaní postavenie zúčastnenej osoby.

Účelom inštitútu zhabania vecí je zabezpečiť ochranu spoločnosti pred tými nebezpečnými predmetmi a inými vecami, ktoré nemôžu byť predmetom trestu prepadnutia vecí. Niet pochyb, že vrátenie týchto vecí (falzifikátov umeleckých diel) neprichádza do úvahy ani zúčastnenej osobe O. T., ktorý je ich vlastníkom, pretože vrátením vecí by sa do obehu opäť dostali predmety, ktoré buď pochádzali z trestnej činnosti alebo boli na ňu určené. Uloženie ochranného opatrenia zhabania vecí špecifikovaných vo výroku uznesenia si vyžaduje verejný záujem spočívajúci v ochrane kultúrneho dedičstva národa pred falšovaním predmetov kultúrnej hodnoty, uvádzaním týchto predmetov do obehu a ich nepravdivým prezentovaním ako pravých umeleckých diel. Vlastníkom zhabaných vecí sa stáva štát.

V prípade týchto vecí použitých na spáchanie trestného činu falšovania predmetov kultúrnej hodnoty podľa § 249a ods. 1 Tr. zák. sa vykonaným vyšetrovaním nepodarilo identifikovať páchatel'a tohto prečinu a zabezpečené dôkazy neboli postačujúce na vznesenie obvinenia určitej konkrétnej osobe, v dôsledku čoho poverený príslušník PZ uznesením zo dňa 27.11.2019 trestné stíhanie prerušil. Skutočnosť, že trestné konanie sa skončilo inak, než právoplatným odsúdením obvinenej osoby, nemá význam pri rozhodovaní o tom, či súd uloží alebo neuloží ochranné opatrenie zhabanie vecí. Nakoľko súd zistil splnenie zákonných podmienok pre uloženie tohto ochranného opatrenia, bolo plne namieste rozhodnúť o zhabaní vecí - falzifikátov umeleckých diel ich vlastníkovi O. T.. To, že trestné stíhanie je prerušené, nie skončené, nebráni tomu, aby sa konalo a vyhovel návrhu na zhabanie vecí, keďže vlastník vecí nie je totožný s páchatel'om trestného činu a aj v prípade stotožnenia páchatel'a predmetného skutku a uznania jeho viny by neboli splnené podmienky na uloženie trestu prepadnutia vecí, pretože tieto mu nepatria a vlastníkom vecí je iná osoba.

Vo vzťahu k námietke zúčastnenej osoby o nedotknuteľnosti vlastníckeho práva, do ktorého bude v prípade uloženia ochranného opatrenia zhabania vecí zasiahnuté, súd uvádza, že je nepochybné, že v tomto konaní proti sebe stoja dve práva, a to právo zúčastnenej osoby vlastníť majetok a na druhej strane nemajetkové práva autora originálu diel, resp. jeho dedičov (právnych nástupcov), na ktorých tieto práva

prešli, ktoré ako výsledky tvorivej duševnej činnosti nepochybne požívajú ochranu. Súd v tomto konaní o uložení ochranného opatrenia zhabania veci O. T. nespochybňuje nedotknuteľnosť vlastníckeho práva. Samotná Ústava Slovenskej republiky v článku 20 ods. 5 pripúšťa zásah do vlastníckeho práva, ktorý možno dovoliť iba vtedy, ak ide o majetok nadobudnutý nezákonným spôsobom alebo z nelegálnych príjmov a ide o opatrenie nevyhnutné v demokratickej spoločnosti pre bezpečnosť štátu, ochranu verejného poriadku, mravnosti alebo práv a slobôd iných a odkazuje na podmienky, ktoré ustanoví zákon. V tomto konkrétnom prípade ide o ustanovenie § 83 Trestného zákona.

Pokiaľ zúčastnená osoba poukazuje na svoju dobromyseľnosť pri nadobudnutí vlastníckeho práva k predmetom, ktorých zhabanie súd uložil, pri hodnotení, či sú alebo nie sú splnené podmienky na uloženie ochranného opatrenia zhabania veci, súd nemôže skúmať prípadnú dobromyseľnosť v čase nadobudnutia týchto vecí ich vlastníkom. Rozhodujúcou je skutočnosť, či na základe vykonaného dokazovania sú splnené zákonné podmienky predpokladané Trestným zákonom pre to, aby súd ochranné opatrenie uložil.

Proti tomuto uzneseniu podala sťažnosť zúčastnená osoba O. T., a to ihneď po jeho vyhlásení priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí. Zhlásenú sťažnosť zdôvodnil prostredníctvom splnomocneného zástupcu písomným podaním zo dňa 26.8.2021, doručeným Okresnému súdu Liptovský Mikuláš dňa 28.9.2021, a to s poukazom na nasledovné:

Nesúhlasí s návrhom prokurátora a v plnej miere zotrváva na argumentácii, ktorú prezentoval na verejnom zasadnutí dňa 1.7.2020.

Má za to, že návrh prokurátora je predčasný a súčasne nenapĺňa dôvody predpokladané ustanovením § 83 ods. 1 písm. g) Tr. zák., teda že súd uloží zhabanie veci, ak to vyžaduje iný obdobný verejný záujem. V tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že trestné konanie, predmetom ktorého majú byť zhabané veci, je k dnešnému dňu prerušené, teda z jeho doterajších výsledkov ešte nevyplýva záver, že uvedené veci, ktoré majú byť predmetom zhabania, sú skutočne falšovanými dielami. Ďalšou skutočnosťou je fakt, že vzhľadom na skutočnosť, že trestné konanie je prerušené, nebolo doteraz právoplatne skončené, tak aj z gramatického výkladu ustanovenia § 83 Trestného zákona vyplýva, že zhabať vec možno vtedy, ak súd neuložil trest prepadnutia veci, ktorá bola použitá na spáchanie trestného činu. Teda je toho názoru, že pokiaľ trestné konanie nie je právoplatne skončené, nemožno v zmysle uvedeného ustanovenia § 83 ods. 1 písm. g) Tr. zák. uložiť zhabanie veci.

V súvislosti s odôvodnením návrhu na zhabanie veci bez ohľadu na doteraz ním prezentované skutočnosti poukazuje takisto na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu pri interpretácii obdobejho verejného záujmu v súvislosti so zhabaním vecí, ako krajného prostriedku, keď musí byť takéto právo vymedziteľné len vo vzťahu ku konkrétnemu základnému právu alebo slobode zakotvených a garantovaných Ústavou Slovenskej republiky. Poukazuje pritom na rozhodnutie Pléna Ústavného súdu publikované pod č. PL. 16/95, v ktorom sa konštatuje, že funkcia práva vlastníť majetok a jeho ochrana spočíva v tom, aby sa vlastníkovi poskytla a súčasne aj trvalo garantovala právna istota, že vlastnícke právo k veci, ktoré nadobudol v súlade s platnými zákonmi, sa nemôže obmedziť alebo využiť bez právneho dôvodu. Zároveň poukazuje na to, že predmetné veci kultúrnej hodnoty nadobudol na základe riadne preukázaných dokladov, dokonca od dvoch galérií, a to v Bratislave a Kežmarku. Po ich zaistení poskytol riadnu súčinnosť a preukazoval aj svoju dobromyseľnosť nadobudnutia uvedených vecí, keď vzhľadom na skutočnosť, že trestné konanie je k dnešnému dňu prerušené, má za to, že nemožno rozhodnúť o ich zhabaní v zmysle ustanovenie § 83 ods. 1 písm. g) Tr. zák.

Prokurátor písomným podaním zo dňa 25.8.2021, ktoré bolo doručené Okresnému súdu Liptovský Mikuláš dňa 30.8.2021, navrhol sťažnosť zúčastnenej osoby O. T. ako nedôvodnú zamietnuť postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. V celom rozsahu sa stotožňuje s napadnutým uznesením okresného súdu, ktoré považuje za zákonné a správne.

Krajský súd na podklade podanej sťažnosti preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť a zákonnosť napadnutého uznesenia, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že sťažnosť zúčastnenej osoby O. T. je čiastočne dôvodná, avšak z iných dôvodov, ako uviedol O. T. a to výlučne len pre formálne pochybenie zo strany okresného súdu.

Po preskúmaní spisového materiálu krajský súd primárne konštatuje, že konanie, ktoré predchádzalo napadnutému uzneseniu, bolo vykonané prvostupňovým súdom v súlade s príslušnými ustanoveniami

Trestného poriadku. Okresný súd v tomto prípade konal na podklade návrhu na zhabanie vecí podaného prokurátorom v zmysle § 299 ods. 1 Tr. por.

Krajský súd ďalej zistil, že okresný súd v súdnej veci postupoval dôsledne, v súlade s ustanovením § 2 ods. 10 Tr. por. Povinnosť vyplývajúca z citovaného ustanovenia, teda povinnosť zistiť skutkový stav vecí náležite a v takej kvalite, aby o ňom nevznikli dôvodné pochybnosti, platí aj pre rozhodovanie o ktorejkoľvek otázke, ktorú treba v trestnom konaní riešiť. Náležite teda musí byť zistené aj to, či sú splnené zákonné podmienky na uloženie ochranného opatrenia - zhabania vecí podľa návrhu prokurátora. Z takýchto zistení je potrebné vychádzať pri rozhodovaní. V tejto súvislosti krajský súd tiež uvádza, že pred vyhlásením dokazovania za skončené na verejnom zasadnutí pred okresným súdom, tak zúčastnená osoba, ako ani prokurátor nemali ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania.

Konajúci sudca okresného súdu dokazovaním na verejnom zasadnutí vytvoril dostatočný skutkový základ pre rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia - zhabania vecí (falzifikátov umeleckých diel autora Rudolfa Filu špecifikovaných vo výroku tohto uznesenia) zúčastnenej osobe O. T.. Rozhodol vecne správne a v súlade so zákonom, keď zúčastnenej osobe O. T. postupom podľa § 299 ods. 1 Tr. por. uložil ochranné opatrenie - zhabanie vecí špecifikovaných vo výrokovej časti napadnutého uznesenia z dôvodu podľa § 83 ods. 1 písm. g) Tr. zák. V odôvodnení napadnutého uznesenia súčasne podrobne a jasne vyložil, akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval zistené a dokázané skutočnosti relevantné pre rozhodnutie o návrhu prokurátora podľa príslušných ustanovení zákona, upravujúcich rozhodovanie o uložení ochranného opatrenia - zhabania vecí. Krajský súd sa preto v týchto smeroch stotožňuje s presvedčivým a správne odôvodneným rozhodnutím prvostupňového súdu a v podrobnostiach naň odkazuje. Odôvodnenie uznesenia okresný súd učinil spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniu § 176 ods. 2 Tr. por. Vo veci konajúci sudca sa súčasne v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vysporiadal s podstatnými argumentami zúčastnenej osoby, resp. jej splnomocneného zástupcu, pre ktoré návrh prokurátora považovali za nedôvodný a tento navrhli zamietnuť. Nadriadený súd na tomto mieste pripomína, že v dvojinstančnom súdnom konaní rozhodnutia súdov prvého stupňa a sťažostného súdu tvoria jednotu a pri existencii vysoko kvalifikovaného rozhodnutia súdu prvého stupňa nadriadenému súdu nezostáva nič iné, len v podrobnostiach poukázať a odkázať na správne a erudované dôvody, na ktorých okresný súd založil svoje rozhodnutie a na tomto mieste krajský súd považuje za nadbytočné tieto dôvody opakovať.

Krajský súd na úvod stručne pripomína, že uznesením povereného príslušníka PZ, OR PZ, OO PZ Liptovský Mikuláš, ČVS: ORP-339/OO-LM-2018 zo dňa 7.6.2018 bolo začaté trestné stíhanie pre prečin falšovania predmetov kultúrnej hodnoty podľa § 249a ods. 1 Tr. zák., a to aj vo vzťahu k umeleckým dielam (falzifikátom), vo vzťahu ku ktorým bolo napadnutým uznesením okresného súdu vyslovené zhabanie vecí. Uznesením povereného príslušníka PZ, OR PZ, OO PZ Liptovský Mikuláš, ČVS: ORP-339/OO-LM-2018 zo dňa 27.11.2019 bolo postupom podľa § 228 ods. 1 Tr. por. trestné stíhanie prerušené, nakoľko sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie proti určitej osobe. Prokurátor Okresnej prokuratúry Ružomberok dňa 20.1.2019 podal na Okresný súd Liptovský Mikuláš návrh na zhabanie vecí pod sp.zn. Pv 569/19/5508-9 podľa § 235 písm. f) Tr. por.

Podľa § 299 ods. 1 Tr. por., ak nejde o prípad, keď si súd rozhodnutie o ochrannom liečení, ochrannej výchove, ochrannom dohľade, zhabaní vecí vyhradil podľa § 289 ods. 2 Tr. por., môže tieto ochranné opatrenia uložiť na verejnom zasadnutí len vtedy, ak to navrhne prokurátor.

Podľa § 83 ods. 1 písm. g) Tr. zák., ak nebol uložený trest prepadnutia vecí uvedenej v § 60 ods. 1, súd uloží zhabanie vecí, ak to vyžaduje bezpečnosť ľudí alebo majetku, prípadne iný obdobný verejný záujem.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd uloží trest prepadnutia vecí, ktorá bola použitá na spáchanie trestného činu.

Zhabanie vecí nemožno uložiť spolu s trestom prepadnutia vecí, pokiaľ ide o tú istú vec. Zhabanie vecí je vo vzťahu subsidiarity k trestu prepadnutia vecí, to znamená, že k zhabaniu vecí dôjde vtedy, ak takáto vec nemôže byť predmetom trestu prepadnutia vecí. Môže byť zhabaná i vec, ktorá nepatrí páchatelovi, na rozdiel od prepadnutia vecí. Osoba, ktorej bola alebo má byť zhabaná vec, má v trestnom konaní

postavenie zúčastnenej osoby (§ 45 Tr. por.). Predmetnom zhabania veci môže byť len taká vec, ktorá zodpovedá kritériám podľa § 60 ods. 1 Tr. zák.

Aj krajský súd konštatuje splnenie hmotnoprávných podmienok podľa § 83 ods. 1 písm. g) Tr. zák. pre uloženie ochranného opatrenia zhabania vecí špecifikovaných vo výrokovvej časti napadnutého uznesenia okresného súdu O. T..

S poukazom na výsledky vykonaného dokazovania ani krajský súd nemá žiadne pochybnosti o tom, že v prípade vecí, ktoré sú predmetom napadnutého rozhodnutia okresného súdu o ich zhabaní, sa jedná o veci použité na spáchanie trestného činu, a to konkrétne prečinu falšovania predmetov kultúrnej hodnoty podľa § 249a ods. 1 Tr. zák., nakoľko týmto ustanovením sa poskytuje ochrana pred falšovaním predmetov kultúrnej hodnoty, čo umelecké diela významného, toho času už zosnulého umelca Rudolfa Filu, nepochybne sú (predmetom kultúrnej hodnoty je hmotný doklad, ktorý má schopnosť priamo alebo sprostredkovane vypovedať o vývoji spoločnosti a má trvalý kultúrny a umelecký význam). Ani krajský súd totožne s okresným súdom súčasne nemá pochybnosti o tom, že v prípade umeleckých diel špecifikovaných vo výrokovvej časti napadnutého uznesenia, sa nejedná o pravé umelecké diela (originály), ale jedná sa o falzifikáty. Uvedená skutočnosť bola preukázaná vykonaným vyšetrovaním, a to závermi znaleckých posudkov znalca z odboru umeleckých diel Mgr. Martina Šugára, PhD., znalkyne z odboru písmaoznactva PhDr. PaedDr. Eriky Strakovej, podporne obsahom odborného stanoviska Slovenskej národnej galérie zo dňa 31.7.2018, ako aj obsahom výpovede svedka R. M., ktorý je synom nebohého maliara Rudolfa Filu. V tejto súvislosti okresný súd správne skonštatoval, že v rámci vedeného trestného konania nebol vykonaný žiadny taký dôkaz, ktorý by bol spôsobilý akýmkoľvek vážnejším spôsobom spochybniť záver, že v prípade zhabaných vecí sa jedná o falzifikáty. Ani sám O. T. ako zúčastnená osoba, aj keď sa s takýmto tvrdením nestotožňuje, v tomto smere nepredložil žiaden dôkaz vážnejším spôsobom spochybňujúci záver o povahe zhabaných umeleckých diel ako falzifikátov. Aj keď O. T. nesúhlasí ani s odbornými závermi znalcov ohľadne vyhodnotenia diel ako falzifikátov, uvedené zostalo len v rovine tvrdení zúčastnenej osoby, bez predloženia relevantného dôkazu odbornej povahy, ktorý by podporoval takéto jeho tvrdenie. Krajský súd po oboznámení sa s obsahom znaleckých posudkov o správnosti ich záverov pochybnosti nemá, nakoľko znalci svoje závery v rámci znaleckých posudkov podrobne, presvedčivo a erudovane odôvodnili.

Krajský súd konštatuje aj splnenie ďalšej zákonnej podmienky a síce, uloženie ochranného opatrenia zhabania vecí si vyžaduje verejný záujem obdobný verejnému záujmu špecifikovanému v tomto zákonom ustanovení § 83 ods. 1 písm. g) Tr. zák. ako bezpečnosť ľudí alebo majetku. Uloženie ochranného opatrenia zhabania vecí špecifikovaných vo výroku uznesenia si v tomto konkrétnom prípade vyžaduje verejný záujem spočívajúci v ochrane kultúrneho dedičstva národa pred falšovaním predmetov kultúrnej hodnoty, uvádzaním týchto predmetov do obehu a ich nepravdivým prezentovaním ako pravých umeleckých diel. V tejto súvislosti ďalej krajský súd uvádza, že predmetné falzifikáty nespĺňajú pojmové znaky diela v zmysle § 3 ods. 4 Zákona č. 185/2015 Z.z. (Autorského zákona) v znení neskorších predpisov. Falzifikáty umeleckých diel maliara Rudolfa Filu možno považovať za taký výsledok úmyselného konania nezistených osôb, ktorého priamym následkom je neoprávnený zásah do zákonom chránených práv k dielu, ktorých nositeľmi sú dedičia autorských práv autora Rudolfa Filu. V prípade obchodovania s umeleckými dielami, ktoré sú falzifikátmi, vzniká tiež škoda na majetku osobám, ktoré takéto umelecké diela nadobúdajú. Falzifikáty umeleckých diel predstavujú spoločenskú škodu a škodu na nemajetkových právach autora Rudolfa Filu, resp. jeho dedičov v zmysle autorského zákona, a to uvádzaním falzifikátov do prostredia verejnej galerijnej inštitúcie a ich komentovaním profesionálnymi a etablovanými historikmi umenia akoby išlo o originálne diela autora. Takto sa meno autora a jeho originálne diela môžu vystaviť vyššiemu riziku budúceho podozrenia ohľadom ich originality, s čím sú priamo spojené náročnejšie podmienky na dokazovanie originality. Uvedením falzifikátov na trh s výtvarným umením mohla vzniknúť škoda na majetkových právach autora Rudolfa Filu, resp. jeho dedičov v zmysle autorského zákona, a to zhoršením podmienok uplatnenia originálnych diel autora na trhu, ktoré sú takto v konkurencii cenovo výhodnejších falzifikátov a tiež v konkurencii v podstate neobmedzeného počtu vždy nových a nových falzifikátov, kým počet originálov je v prípade Rudolfa Filu, ktorý zomrel v roku XXXX, definitívny. Ohľadne uvedeného krajský súd odkazuje na závery znaleckého posudku znalca Mgr. Martina Šugára, PhD. Nie je celospoločensky žiadúce, aby sa znižovala umelecká hodnota diel významného maliara Rudolfa Filu existenciou falzifikátov jeho diel, ktoré by mali byť naďalej súčasťou obehu umeleckých diel (ich prítomnosť v súkromnej zbierke, na verejnej výstave, obchodovanie s takýmito dielami). Je tu verejný záujem, aby predmetné falošné umelecké diela neboli použité na páchanie ďalšej trestnej činnosti.

Vo vzťahu k veciam, ohľadne ktorých okresný súd rozhodol o ich zhabaní, nebol uložený trest prepadnutia vecí a tieto veci ani nemôžu byť predmetom trestu prepadnutia vecí, čo by vylučovalo rozhodnutie o ich zhabaní. V tejto súvislosti opätovne krajský súd poukazuje na vzťah subsidiarity zhabania vecí k trestu prepadnutia vecí, čo znamená, že k zhabaniu vecí dôjde vtedy, ak takáto vec nemôže byť predmetom trestu prepadnutia vecí. Na tomto mieste krajský súd osobitne poukazuje na časť odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu, keď okresný súd správne konštatoval, že aj v prípade stotožnenia páchatel'a predmetného skutku a uznania jeho viny, by neboli splnené podmienky na uloženie trestu prepadnutia vecí, pretože tieto by mu nepatrili a vlastníkom vecí je nespochybniteľne O. T..

Skutočnosť prerušeného trestného konania, ktoré doposiaľ nebolo právoplatne skončené, ani podľa názoru krajského súdu nebráni rozhodnutiu o uložení ochranného opatrenia zhabania vecí ich vlastníkovi O. T.. Pre takéto rozhodnutie sú splnené všetky zákonné podmienky, ako už bolo krajským súdom podrobne uvedené vyššie. I napriek tomu, že trestné konanie doposiaľ nie je právoplatne skončené, zabezpečenými a vykonanými dôkazmi bolo bez akýchkoľvek vážnejších pochybností preukázané, že v prípade týchto vecí sa jedná o falzifikáty umeleckých diel maliara Rudolfa Filu. V tejto súvislosti krajský súd opätovne poukazuje na subsidiárnu povahu zhabania vecí vo vzťahu k trestu prepadnutia vecí, čomu sa už podrobne venoval vyššie. Zhabané veci nepochybne nemôžu byť predmetom trestu prepadnutia vecí, ak by sa aj v budúcnosti podarilo zistiť a odsúdiť páchatel'a trestného činu, nakoľko sa jedná o veci nepochybne patriace O. T. (teda nebola by splnená podmienka pre uloženie trestu prepadnutia vecí páchatel'ovi, nakoľko tento by nebol ich vlastníkom). Krajský súd zároveň poznamenáva, že nie je žiaducim udržiavanie ďalšieho stavu právnej neistoty pre vlastníka týchto falzifikátov umeleckých diel O. T.. Aj keď vlastníkom falzifikátov je aktuálne nepochybne O. T., s týmito nakladať nemôže, nie sú v jeho dispozícii a nemôžu mu byť vrátené. Nie je pritom zrejmé, za aké dlhé časové obdobie sa podarí zistiť páchatel'a trestného činu (resp. či vôbec sa ho podarí zistiť), a teda v akom časovom horizonte bude trestné konanie právoplatne skončené. Preto bolo nutné riešiť tento stav právnej neistoty vo vzťahu k falzifikátom umeleckých diel a je neudržateľné tento ďalej predlžovať bez reálneho výhľadu na jeho skoré ukončenie v dohľadnej dobe, a preto je plne dôvodným rozhodnutie o zhabaní falzifikátov umeleckých diel, ktorým rozhodnutím sa ich vlastníkom stane štát. V súvislosti s možnosťou rozhodnúť o uložení ochranného opatrenia zhabania vecí v dobe prerušeného trestného konania krajský súd tiež poukazuje na R 13/1989. Možnosť uloženia ochranného opatrenia aj pred právoplatným skončením trestného konania nepriamo vyplýva tiež z ustanovenia § 236 ods. 1 Tr. por., na ktoré poukázal prokurátor v odôvodnení návrhu a podľa ktorého, ak prokurátor obžalobu nepodá, urobí návrh na uloženie ochranného opatrenia podľa § 235 písm. f) samostatne.

Na rozhodnutie o zhabaní vecí nemá žiaden vplyv ani skutočnosť ich dobromyseľného nadobudnutia O. T.. Pre rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia zhabania vecí je podstatným splnenie zákonných podmienok, čo v danom prípade bolo naplnené. Ako už krajský súd poznamenal vyššie, toto ochranné opatrenie môže byť uložené aj osobe, ktorá nie je páchatel'om trestného činu a nemá s ním nič spoločné.

Podľa § 83 ods. 2 Tr. zák. vlastníkom zhabaných vecí sa stáva štát, a to priamo zo zákona, nakoľko neboli zistené dôvody pre iné rozhodnutie o vlastníctve vecí.

Zúčastnená osoba O. T. ako vlastník vecí, vo vzťahu ku ktorým bolo rozhodnuté o ich zhabaní, v rámci svojej sťažnosti neuviedol žiadne také relevantné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé zvrátiť inak vecne správne a zákonné rozhodnutie okresného súdu o zhabaní vecí v ňom špecifikovaných.

Aj keď okresný súd správne a v súlade so zákonom rozhodol o zhabaní vecí špecifikovaných v napadnutom uznesení a ktoré sú vo vlastníctve O. T. z dôvodu podľa § 83 ods. 1 písm. f) Tr. zák., formálne pochybil pri formulácii výroku, ktoré pochybenie však nemalo žiaden vplyv na vecnú správnosť a zákonnosť rozhodnutia okresného súdu a ktoré odstránil sám krajský súd týmto svojim rozhodnutím. Trestný zákon rozlišuje medzi ukladaním trestov a ochranných opatrení. Preto vo výroku musí byť uvedené, že sa ukladá ochranné opatrenie a následne musí byť konkretizované o aké ochranné opatrenie sa jedná (nepostačuje teda len uvedenie už konkrétneho ochranného opatrenia bez uvedenia, že sa jedná o ochranné opatrenie). Súčasne, tak trest, ako aj ochranné opatrenie sa ukladá konkrétnej osobe. Preto tak ako sa trest ukladá konkrétnej osobe, aj výrok súdu o uložení ochranného opatrenia má byť správne formulovaný spôsobom, že konkrétnej osobe (v danom prípade O. T.) sa ukladá ochranné

opatrenie zhabanie vecí vo výroku špecifikovaných. Krajský súd preto napadnuté rozhodnutie postupom podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. zrušil pre formálne pochybenie okresného súdu a následne sám vo veci rozhodol totožne s okresným súdom o uložení ochranného opatrenia zhabania konkretizovaných vecí O. T., ktorým rozhodnutím odstránil vyššie vytknuté formálne pochybenia okresného súdu. Zároveň krajský súd vo výroku rozhodnutia uviedol nielen hmotnoprávne ustanovenie § 83 ods. 1 písm. g) Tr. zák., podľa ktorého už okresný súd správne zistil splnenie hmotnoprávnych podmienok pre uloženie ochranného opatrenia zhabania vecí, ale súčasne uviedol aj ustanovenie § 299 ods. 1 Tr. por., ktoré predstavuje procesný rámec pre rozhodovanie o uložení ochranného opatrenia zhabania vecí v tomto konkrétnom prípade (okresný súd aj v tomto smere síce správne procesne postupoval podľa tohto procesného ustanovenia, avšak vo výroku rozhodnutia toto zákonné ustanovenie opomenul uviesť).

Vo vyššie uvedenom ide o podstatné dôvody, pre ktoré krajský súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Senát rozhodol pomerom hlasov 3 za 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.